

Η ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Ένα ταξίδι γνώσης: Πέντε ημέρες με τον ελληνισμό της Πόλης

Ανάμεσα στους δεκάδες μαθητές από την Ελλάδα και την Κύπρο που ταξίδευσαν πολύ πρόσφατα έως την Κωνσταντινούπολη, όσοι ενήλικες βρεθήκαμε κοντά τους αντλήσαμε δύναμη και αισιοδοξία. Σκέψεις πολλές γεννούσαν όσα προσέφεραν οι ίδιοι οι μαθητές αλλά και όσα αφειδώς τους προσφέρθηκαν. Δεν ήταν μόνον η ζωντανία της εφηβείας, που ανέβλυζε διαρκώς, αλλά εκείνος ο μοναδικός συνδυασμός που φέρνει κοντά τη δίψα για γνώση με τη χαρά της ζωής.

Για πρώτη φορά βρέθηκα στο Διεθνές Μαθητικό Συνέδριο, που εδώ και λίγα χρόνια συνδιοργανώνουν το ιστορικό Ζωγραφείο Λύκειο της Πόλης με τα Εκπαιδευτήρια Μαντουλίδη της Θεσσαλονίκης. Έχει γίνει πλέον θεσμός, με κύρος και προοπτική. Ήταν η εμπάριση σε μια σύνθετη εκπαιδευτική διαδικασία, όχι αυτονόητη, όχι προβλέψιμη, και γι' αυτό μοναδικά ζωογόνα και αιφνιδιαστικά επιδραστικά. Εφίσα με διερευνητικά αισθήματα περιέργειας και αδημονίας και έφυγα με αποσκευές πλήρεις ιδεών και αισθημάτων.

Η επίσκεψη στη Θεολογική Σχολή της Χάλκης ήταν από τις κορυφαίες εμπειρίες των μαθητών. Εκεί, πολλοί μαθητές και μαθήτριες διάβασαν αποσπάσματα από βιβλία του Γιώργου Θεοτοκά, παρουσία και του μητροπολίτη Προύσης κ. Ελπιδοφόρου, ηγουμένου της Ιεράς Μονής Αγίας Τριάδος Χάλκης.

Το φετινό συνέδριο, που, όπως κάθε χρόνο, τελεί υπό την αιγίδα του Οικουμενικού Πατριαρχείου, ήταν αφιερωμένο στον (Κωνσταντινούπολίτη) συγγραφέα της Γενιάς του '30 Γιώργου Θεοτοκά (1906-1966) ακολουθώντας τη φιλοσοφία που θέλει κάθε συνέδριο να είναι αφιερωμένο κάθε φορά σε μία πνευματική προσωπικότητα ειδικού διαμετρήματος. Αν αυτή συνδέεται και με τον ελληνισμό της Πόλης, τόσο το καλύτερο, και στην περίπτωση του Γιώργου Θεοτοκά, η επιλογή προσφερόταν για πολλές συγκινήσεις, όχι μόνο για τον δημοφιλή και στα παιδιά «Λεωνή», με τις αυτοβιογραφικές μνήμες από την Πόλη, αλλά και για τη γεινίαση του Ζωγραφείου με την πατρογονική οικία Θεοτοκά. Η ρίζα της οικογένειας ήταν από τη Χίο, όπως πολλές οικογένειες Ρωμιών που προέρχονταν από το Αιγαίο ή την ηπειρωτική Ελλάδα και το Ιόνιο, αλλά ο Γιώργος Θεοτοκάς ήταν ο ίδιος ένα παιδί, γέννημα θρέμμα, της κοσμοπολίτικης Πόλης.

Το συγκινητικό ήταν ότι την πρώτη ημέρα του συνεδρίου, δηλαδή στις 14 Μαρτίου, αποκαλύφθηκε αναμνηστική πλάκα, στον μαντρότοιχο του Ζωγραφείου, ακριβώς απέναντι από το σπίτι του συγγραφέα εν μέσω

χειροκροτημάτων. Ανάμεσα στους μαθητές που είχαν έρθει από διάφορα μέρη της Ελλάδας και της Κύπρου και που συνάντησαν και τα παιδιά των σχολείων της Πόλης, ο Γιάννης Δεμιρτζόγλου, ο διευθυντής του Ζωγραφείου, αποκάλυψε την πλάκα με μία συμβολική κίνηση που προκάλεσε ενθουσιασμό. Μια μικρή, αλλά σημαντική, σελίδα είχε προστεθεί στην αναδιοργάνωση του αποθέματος μνήμης και σύγχρονης παρουσίας του ελληνισμού της Κωνσταντινούπολης.

Το φετινό συνέδριο συνέπεσε, βεβαίως, με μία ατυχή φάση στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Αλλά αυτό, ευτυ-

χώς, δεν επηρέασε τη διοργάνωση, γιατί ζητούμενο είναι η παρουσία και η πνευματική ετοιμότητα, καθώς με μια δεύτερη ανάγνωση ο θεσμός του συνεδρίου στέκεται απέναντι στη συρρίκνωση του ελληνισμού. Αν μπορεί κανείς να συνοψίσει τον ατελείωτο ποταμό της ανθρώπινης προσπάθειας και των χιλιάδων ωρών εργασίας πίσω από το μαθητικό συνέδριο, θα μπορούσε να καταλήξει στη δύναμη της συνέργειας και στην αξία της διαρκούς ζύμωσης. Το δίκτυο που ετσίως πλέον γεννά η δημιουργική σύμπραξη του Ζωγραφείου με τα Εκπαιδευτήρια Μαντουλίδη, και του ζεύγους Γιάννη Δεμιρτζόγλου και Ασπας Χασιώτη αντιστοίχως στη διεύθυνση των σχολείων, είναι πολύτιμο όχι μόνο για όσα αποκομίζουν ως εμπειρία και βίωμα τα ίδια τα παιδιά, αλλά για τη διατήρηση ενός ενεργού διαύλου μεταξύ Πόλης και Ελλάδας και Κύπρου.

Μη φανταστεί κανείς πως οι εκδηλώσεις, τα δρώμενα και οι ξεναγήσεις στην Κωνσταντινούπολη, στον Βόσπορο και στα Πριγκιπωνήσια ήταν προσανατολισμένα αποκλειστικά και μόνο στους μαθητές και τις μαθήτριες. Το ενδιαφέρον του θεσμού είναι ότι δημιουργεί νέες συνάψεις ανάμεσα στις γενιές και στο διαφορετικό υπόβαθρο των συμμετεχόντων, καθώς φέρνει κοντά τα δεκάδες παιδιά με κορυφαίους μελετητές και διανοητές και δημιουργούς σε μία συνύπαρξη λίγων ημερών που εγγράφεται ως πλούτος για όλους. Έτσι, βρεθήκαμε όλοι, μία μεγάλη παρέα, μικροί και μεγάλοι, μαθητές και εκπαιδευτικοί, επι-

